

Programy wsparcia rozwoju OZE w nowym okresie programowania 2014-2020.

W nowej perspektywie finansowej, oprócz nacisku na innowacyjność, walki z wykluczeniem społecznym oraz rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej, dużo uwagi i środków planuje się wydatkować na ochronę środowiska – efektywność energetyczną, gospodarkę niskoemisyjną, zmniejszenie emisji CO₂ oraz na biogospodarkę. Biogospodarka którą definiuje się jako „produkcję odnawialnych zasobów biologicznych oraz przekształcanie tych zasobów i powstających w procesie ich przetwarzania odpadów w produkty o wartości dodanej, takie jak żywność, pasze, bioprodukty i bioenergia”. Rozwojowi biogospodarki ma służyć nowy Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach którego rozpoczęły się nabory wniosków inwestycyjnych. Nowy PROW nie przewiduje szczególnego traktowania instalacji Odnawialnych Źródeł Energii (OZE). Możliwości takich inwestycji ukryte są w celach i priorytetach poszczególnych 20 działań programu.

Spośród wielu działań nowego PROW w których inwestor może otrzymać pomoc finansową na budowę instalacji OZE ustawodawca nie rozróżnia typów ani preferencji rodzajów odnawialnych źródeł energii, a także nie określa ich mocy, wielkości ani parametrów użytkowania. Jedynym wyróżnikiem takich instalacji jest ich cel. Po pierwsze, celem inwestycji nie może być wytwarzanie energii (wszystkich rodzajów) z myślą o jej dalszej komercyjnej odsprzedaży (zgodnie z załącznikiem nr 1 do traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej), po drugie, instalacja powinna służyć przeciwdziałaniu zmianom klimatu i ochronie środowiska poprzez oszczędzanie zasobów, w tym energii i wody.

Dokonując przeglądu możliwości finansowania OZE w nowym PROW-ie, należy wszystkie działania inwestycyjne (tzw. twarde) podzielić na pomoc dla rolnika jako rolnika wytwarzającego produkty rolne (płatnika KRUS) i rolnika przedsiębiorcę, rozliczającego się wg fiskalnych zasad ogólnych.

Tab.1. Pomoc dla rolnika wytwarzającego produkty rolne.

Nazwa działania	Wysokość premii (tys. zł)	Wysokość dotacji (tys. zł)	Dodatkowe punkty za OZE/ilość całk.
Modernizacja gospodarstw rolnych	-	200/500 prosięta /900 mleko	5/24
Restrukturyzacja małych gospodarstw	60	-	5/35
Premie dla młodych rolników	100	-	5/36
Przywracanie potencjału produkcji rolnej i leśnej zniszczonego w wyniku klęsk	-	300	5/24
Przetwórstwo i marketing	-	300	5/40

Tab.2. Pomoc dla rolnika przedsiębiorcy.

Nazwa działania	Wysokość premii (tys. zł)	Wysokość dotacji (zł)	Dodatkowe punkty za OZE
Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	100	-	5/24

Rozwój przedsiębiorczości- rozwój usług rolniczych	-	500	5/35
LEADER – realizacja operacji w ramach LSR	50/100	300/500	5/30
Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	-	3 mln	5/40

Z zestawień zawartych w tabelach 1 i 2 wynika, że zastosowanie w gospodarstwie rolnym czy przedsiębiorstwie zajmującym się przetwarzaniem lub handlem produktami rolnymi instalacji OZE bądź innych rozwiązań pro środowiskowych wyraźnie zwiększa szanse otrzymania dotacji lub premii, które w obecnej perspektywie przyznawane będą wyłącznie na podstawie przeprowadzanych naborów konkursowych.

Przykładem promowania zastosowania innowacyjnych rozwiązań, np. zmniejszających emisje CO₂, jest działanie ujęte w nowym PROW-wie: EPI „Współpraca”, w którym bardzo korzystnie (100%/90%/50%) finansowane jest opracowanie i wdrażanie nowych innowacyjnych metod czy konkretnych technologii produkcji lub przetwórstwa rolnego.

Technologie OZE albo podwyższające efektywność energetyczną można najczęściej spotkać w inwestycjach w przetwórstwie spożywczym ze współfinansowaniem z działania „Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej czy leśnej”. Mamy już kilka z powodzeniem funkcjonujących przykładów:

- biogazownie zintegrowane – mleczarstwo, gorzelnie, ubojnie.
- kotłownie biomasowe – mleczarnie, zakłady mięsne, przetwórnice owocowo-warzywne;
- instalacje hybrydowe – mała turbina wiatrowa +PV
- powtórne wykorzystanie wód technologicznych – mleczarstwo, koncentraty jabłkowe.

Jednym z głównych miejsc koncentracji środków dostępnych dla OZE będzie Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Ponadto projekty w obszarze OZE będą również wdrażane poprzez Regionalne Programy Operacyjne. Łączne dofinansowanie ze środków UE wyniesie ok. 1,2 mld EURO. Według danych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju na POIiŚ przeznaczono 300 mln EURO (25%), natomiast ma RPO 897 387 314 EURO (75%). Planuje się, że energetyka prosumencka będzie finansowana z RPO natomiast w ramach POIiŚ będą wspierane projekty większych mocy wytwórczych o charakterze ponadregionalnym. Działania w ramach RPO przewidziane są w zależności od województwa w dwóch priorytetach inwestycyjnych:

1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych oraz
2. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym. Informacji o naborach wniosków należy szukać na stronach urzędów marszałkowskich województw.

Program Prosument Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Do końca 2014 r. trwał realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) program dotacji do zakupu kolektorów słonecznych. Program cieszy się dużą popularnością, o czym świadczy zbudowanie w ciągu 3,5 lat (ze wsparciem NFOŚiGW) 58 019 instalacji na kwotę dotacji 387 691 tys. zł. o łącznej powierzchni 414, 6 tys. m². Kontynuatorem jest program „Prosument”

Program Prosument został ogłoszony przez NFOŚiGW w 2014 r. i zastąpił opisany powyżej program dotacji na zakup instalacji kolektorów słonecznych. Celem programu jest „Wspieranie rozproszonych, odnawialnych źródeł energii”. Pełna nazwa programu brzmi "Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii". Jak wskazuje nazwa, dotacje zostaną przeznaczone na wszystkie mikro instalacje OZE, tj: kotły na biomasę, pompy ciepła, kolektory słoneczne oraz systemy fotowoltaiczne, małe elektrownie wiatrowe i układy mikro-kogeneracyjne (np. biogazownie).

Podstawowe zasady udzielania dofinansowania:

- pożyczka/kredyt preferencyjny wraz z dotacją łącznie do 100% kosztów kwalifikowanych instalacji,
- dotacja w wysokości 20% lub 40% dofinansowania,
- maksymalna wysokość kosztów kwalifikowanych 100 - 450 tys. zł, w zależności od rodzaju beneficjenta i przedsięwzięcia,
- określony maksymalny jednostkowy koszt kwalifikowany dla każdego rodzaju instalacji,
- oprocentowanie pożyczki/kredytu: 1%,
- maksymalny okres finansowania pożyczką/kredytem: 15 lat.
- wykluczenie możliwości uzyskania dofinansowania kosztów przedsięwzięcia z innych środków publicznych

Program „Prosument” cieszy się dużym zainteresowaniem. W 2015 roku został zmodyfikowany i jest jeszcze bardziej przyjazny. Szczegóły na stronach NFOŚiGW.

Nowe możliwości rozwoju energetyki prosumenckiej daje ustawa o odnawialnych źródłach energii i system taryf gwarantowanych. Systemem taryf gwarantowanych będzie obowiązywał dla nowych mikroinstalacji OZE od 1 stycznia 2016 roku (nowobudowanych po 1 stycznia 2016 roku, lecz ta część przepisów nie jest do końca jednoznaczna i wymaga doprecyzowania.) Taryfy gwarantowane będą ważne przez 15 lat, w tym okresie prosumenci otrzymają stałą cenę za wyprodukowaną energię. Liczba mikroinstalacji OZE, które otrzymają dofinansowanie jest ograniczona. Taryfy mają wygasnąć, gdy moc zainstalowana w takich instalacjach osiągnie łącznie 800 MW, gdzie do 3 kW będzie to maksymalnie 300 MW, a w przedziale 3 kW - 10 kW to maksymalnie 500 MW, wówczas - o ile w międzyczasie nie zmieni się prawo - kolejne instalacje będą mogły skorzystać już tylko z częściowego net-meteringu.

Stawki dla właścicieli mikroinstalacji o mocy do 3 kW:

Energia wodna	0,75 zł za 1 kWh
Energia wiatrowa	0,75 zł za 1 kWh
Fotowoltaika	0,75 zł za 1 kWh

Stawki dla właścicieli mikroinstalacji o mocy 3 kW do 10 kW:

Biogaz rolniczy	0,70 zł za 1 kWh
Biogaz pozyskany z surowców pochodzących ze składowisk odpadów	0,55 zł za 1 kWh
Biogaz pozyskany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków	0,45 zł za 1 kWh

Energia wodna
Energia wiatrowa
Fotowoltaika

0,65 zł za 1 kWh
0,65 zł za 1 kWh

Opracował: Zdzisław Ginalski